

18.09.07; 89b (ובלבד שלא תהא שם אמתלא) → 90b (סיום מסכת)

1. כי יקח איש אשה ובעלה וקה אם לא תמצא חן בעיני פי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו: ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר: ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו או כי ימות האיש האחרון אשר לקחה לו לאשה: דברים כד-ג.
 2. לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת בכל חטא אשר יחטא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר: דברים יט:טו
 3. וענשו אתו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו: דברים כב:ט
 4. אל תחרש על רעה והוא יושב לבטח אתך: משלי ג:כט
 5. וזאת שנית תעשו כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקה מאין עוד פנות אל המנחה ולקחת רצון מידכם: ואמרתם על מה על פי ה' העיד בינד ובין אשת נעוריד אשר אתה בנדתה בה והיא חברתך ואשת בריתך: מלאכי ב:יג-יד

I Analysis of אמתלא in משנה ט

- a *Extension*: רבה ב"ר הונא – even if it is 10 days later
- b *Potential*: ר' זבד – if circumstance allows for אמתלא, we assume it
- i *Challenge* (ר' פפא): our משנה requires an *actual* אמתלא
- 1 *Answer*: it requires a *circumstance* which allows for אמתלא
- ii *Challenge* (ר' כהנא לר"פ): יבמות יג: – if she was told her husband was dead, accepted קיד' and her husband returned
- 1 *Then*: she is allowed to return to him –
- 2 *Implication*: we assume a *תנאי* on the 2nd קידושין (i.e. we “generate” an אמתלא)
- 3 *Defense*: in that case, the husband's appearance is the active challenge to her קידושין
- (a) *Challenge*: if so, why do we not say the same if she had full נישואין with the 2nd?
- (b) *Answer*: since she committed a violation (ביאה with 2nd husband) she is penalized
- c *Confirmation*: ר' אשי – any קול which isn't confirmed in a בית דין isn't a valid (and actionable) קול
- d *Context*: ר' אשי – any קול after she is married is ignored
- i *Implication*: if it came out after אירוסין (but before נישואין) we give it credence
- ii *Practicum*: even if only after אירוסין we ignore it
- e *Question*: posed to שמואל – if a קול went out that she was מתקדשת to P1, then P2 was מקדש her properly...
- i *Answer* (שמואל): she must leave P2, “and clarify the matter and inform me”
- 1 *Cannot mean*: if we find out that the P1's קידושין weren't valid, we quash the קול
- (a) *Reason*: שמואל's city is נהרדעא, where (per above), they don't quash a קול
- 2 *Rather*: means that if we find out that P1's קידושין were valid, she doesn't require a גט from P2
- (a) *Contra*: ר' הונא – if a married woman accepts קידושין, we consider it valid
- (i) *Per*: המנונא ר' חזקה that a married woman can't state גירשתני if it isn't true
- (b) *Opposite position* (שמואל): that חזקה only applies when facing the husband
- 3 *Question*: what happens if they can't clarify status of P1's קידושין?
- (a) *הונא ד'*: P1 divorces her and P2 may marry her, but not the inverse
- (i) *Reason*: it looks as if we're permitting מן האירוסין מחזיר גרושתו
- (b) *שיננא בריה דר' אידי*: she may even accept גט from P2 and marry P1
- (i) *Defense*: people will assume that the rabbis checked into it and found P2's קידושין to be בטעות
- ii *Variation*: if there is a קול to both of them –
- 1 *פפא ד'*: in this case, as well, only may marry P2 and get גט from P1 (but not inverse, as above)
- 2 *אמימר*: she may marry either (וכן הלכה)

II *משנה י*: Dispute ב"ש/ב"ב over latitude in granting permission for גירושין

- a *ב"ש*: may only divorce for suspicion (or proof) of adultery, per v1
- i *ברייתא*: ערות דבר, per v2 – only אסורה if there is clear testimony to her adultery
- b *ב"ה*: may even divorce for domestic differences (per דבר in v1)
- i *ברייתא*: reads both ערוה and דבר as necessary:
- 1 *ערוה*: to allow a woman divorced due to ערוה to remarry
- 2 *דבר*: to allow divorce for even domestic incompatibility
- c *ל"ע*: even if he finds another woman to be more attractive, per v1
- i *Dispute*: rests on meaning of “כי” (v1) (ב"ש – because; ר"ע – rather)
- d *לנא*: may divorce for “no reason”, inferred from v3 – if he wants to divorce but keeps her, violates v4

III Homiletic lessons about divorce; about evils about divorce for innocent behavior and lauding divorce for gross violations

- a *and*: evil of 2nd man for taking such a woman in – and the likely outcome (v1) – and lessons from v5

הזן עסק מסכת גטין והזרק עטן
 יה"ר לייבד מצבה ה' ודמעה מעל כפי האומללים ימחה